

neopråb med 35 stemmer, deriblandt Danmarks, mod 9, medens 14 afholdt sig fra at stemme.

3. Folkenes selvbestemmelsesret.

(Dagsordenens punkt 30).

6. plenarforsamling vedtog den 5. februar 1952 at optage en artikel om folkenes selvbestemmelsesret i menneskerettighedskonventionen og anmodede menneskerettighedskommissionen om at udarbejde forslag herom til 7. forsamling (jfr. beretning 6. samling, sp. 6298—6303). Fra kommissionen var fremkommet to forslag: forslag A gik ud på at anerkende retten til selvbestemmelse for indbyggerne i formynderskabsområder og ikke-selvstyrende områder på grundlag af folkeafstemninger under FNs auspicer; forslag B gik ud på, at de administrerende lande i forbindelse med de beretninger, de indsender til art. 73 e-udvalget, frivilligt skal meddele nærmere oplysninger om, i hvilken grad selvbestemmelse udøves af de pågældende befolkninger.

Sagen gav i 3. udvalg anledning til langvarige, til tider ret bevægede drøftelser, idet meningene var meget delte. De administrerende magter blev angrebet af de arabiske og asiatiske lande, den østeuropæiske blok og Latin-Amerika. Særlig alle stater, der nylig var blevet selvstændige, syntes i erindringen om deres frihedskamp at måtte gå heftigt frem. De administrerende magter afviste kritikken som urimelig og ubegrundet og henviste bl. a. til, at de sociale tilstande i fem suveræne stater var betydeligt dårligere end i flere formynderskabs- og ikke-selvstyrende områder.

Storbritannien og USA fremhævede især, at pagtens regler om selvbestemmelse bør finde almindelig anvendelse for alle landes befolkninger og ikke blot på de nævnte områder.

På forslag af USA vedtoges nogle ændringer til forslag A, ved hvilke bl. a. dette synspunkt blev understreget; Danmark stemte for.

Der vedtoges endvidere en række andre ændringer foreslået af henholdsvis 15 latin-amerikanske stater, Saudi Arabien, Afghanistan, Indien og Syrien, medens et af Irak-Pakistan fremsat forslag forkastedes. Bortset fra det latin-amerikanske forslag stemte Danmark imod disse forslag, der alle stred imod den danske indstilling til hele spørgsmålet.

Med hensyn til forslag B vedtoges det at sætte dette på dagsordenen for udvalget om oplysninger fra ikke-selvstyrende områder ved dettes næste samling i 1953. Danmark og Sverige afholdt sig fra at stemme.

Et af 8 asiatiske og latin-amerikanske stater fremsat resolutionsforslag, C, der opfordrede menneskerettighedskommissionen til fortsat at udarbejde forslag om international respekt for folkenes ret til selvbestemmelse, godkendtes endvidere af udvalget med 38 stemmer, heriblandt de skandinaviske lande, mod 7.

Den 16. december kom de tre resolutionsforslag til behandling i plenarforsamlingen. Formanden fastslog, at der til deres vedtagelse udkrævedes to trediedels flertal.

USA fremsatte et forslag om ændring af paragraf 2 i resolutionsforslag A. Ifølge første punkt af ændringsforslaget skulle selvbestemmelsesretten gælde befolkninger i alle områder og ikke blot i ikke-selvstyrende og formynderskabsområder. Andet punkt gik ud på, at befolkningernes ønsker skulle fastslås „under FNs auspicer eller gennem andre demokratiske midler“. De to punkter kom til særskilt afstemning, men blev begge forkastet, det første med 28, det andet med 30 stemmer mod 13. De nordiske lande stemte for forslagene.

Resolutionsforslag A blev som helhed vedtaget med 40 stemmer mod 14, herunder Danmark samt de tre andre nordiske lande, Storbritannien, USA, Frankrig og Benelux, medens 6 afholdt sig fra at stemme.

Resolutionsforslag B blev vedtaget med 39 stemmer mod 12, deriblandt Danmark.

Til resolutionsforslag C fremsatte Ukraine